

առանց իուրիդակցի, բացի զրգէն, նա և յոյն անբժութենէն և իր սրտի պարզութենէն զբութած՝ չկրցաւ ինքզինը ըսնել կը կրկնէր կէտ առ կէտ այն ամեն ինչ որ այն զիրցը կ'ըսէր։ Կազմարարութեան բուլոր իր ազատ ժամանեց նորիրուած էին այդ մենակեաց կըթութեանը՝ որ ութ տարի տևեց։

Ֆարատէյ իր քսանամեայն անցուցեր էր երր ընդունուեցաւ Տէվիի գիտնական

և յոյն անբժութենէն և իր սրտի պարզութած՝ չկրցաւ ինքզինը ըսնել կը կրկնէր կ'ըսէր։ Կազմարարութած բուլոր իր ազատ ժամանեց նորիրուած էին այդ մենակեաց կըթութեանը՝ որ ութ տարի տևեց։ Ֆարատէյ պինդ կեցաւ իր կարծեաց վրայ և երբէց այնպիսի տէր մը՝ չունեցաւ համանման պատրաստիչ մը իր հրամաններուն։ ՖԱՊԻ. Հնարողներ։

Ֆարատէյ

դասախոսութեանց ունկնդիր ըլլալու։ Մէջ կը յանձնարարեց զինքը անուանի բնագէտին։ «Ինչ ընեմ այս երիտասարդ մարդը, պատասխանեց Տէվի։ Իրեն պէտք չունիմ։ Ապակեայ պատիճները լուալու զործին զնեմ զինքը։ Եթէ յաջողակութիւն մը ունի, սիրով պիտի կատարէ իր աշխատութիւնը, եթէ հրաժարի անկէ, նշան է որ ոչ մէկ բանի պիտանի չէ նա»։

Երիտասարդը չմերժեց զայն, և իրեն մեծ պատիւ սեպեց այնքան մեծանուն ուսուցչի մը՝ գիտական փորձանօթները լուալու գործը։ Տէվի իր հռանդէն, իր հոգւ

ԱՐԵՆՔՆ ԱԼԵԽԱ ՅՂԿԵԱ ԵՒ ՀԱՏՈՒ ՄԱՐՄՈԾ ԱՆՀԱՐ- ԹՈՒԹԻՒՆԸ

Խոշորացոյցին տակ զբէց ամեն աւելի սրածայր երկնող ասեղը, և պիտի տեսնէց անոր վրայ բութ, անհաւասար և անկանոն կէտ մը՝ որուն ձեր կը նմանի ծայրը կոտրած սեպի մը։

Նոյնպէս է նաև ամենէն աւելի սրուած ածելիի մը բերանը, որուն եթէ խոշորացոյցով նայովի, նման է զմելիի մը կոնակին և տեղ տեղ իր վրայ կը ներկայացնէ ատամնածն կարուածներ սղոցի բերնի նման, բայց անկանոն կերպով։

Եթէ զիտուելու ըլլայ վերջապէս խոշորացոյցով մը, ինամեռով յըղ-կուած ապակիի մը մակերնոյթը, շատ զարմանը պիտի ազգէ մեզի այն տեսարանը՝ որ մեր առջև պիտի պարզովի, բոլորվին ակօսացեալ պիտի երկի ան և լի խորտուբորութիւններով, որոնք անկանոն կերպով կը ցոլացնեն լոյսը՝ զունաւորելով զայն։ Նոյն բանն է ամենամեծ ինամեռով յդկուած պողպատին համար ալ։

Արուեստը այս մասամբ շատ վար կը մայ բնութենէն, վասն զի եթէ այս վերշինէն կերպով մը աշխատուած և յդկուած գործերն խոշորացոյցին ներկայացուին,

հոն՝ անոնք իրենց հարթութիւնը բնաւ չեն կորսնցներ, նոյն իսկ անկէ ալ աւելի փայլուն կ'երկին: Երբ այդ գործիքով զննուի ճանճի մը աշքերն, եթէ անոնք ճրագով լուսաւորուած են, իւրաքանչիւր աչք անոր պատկերը այնպիսի յստակութեամբ է կայտառութեամբ մը կը ներկայացնէ, որուն ոչ մէկ բան չի հաւասարիր:

ՕԶԱՆԱՄ. Ուսողական և բնագիտական գուարձալիք:

ԱՅ ԵՒ ԱՅԼՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

¤ ¤

Պատերազմի անհամար ջարիխներն ամէնուն ծանօթ են. բարիր վերջէն պիտի տեսնուի, Վերջն՝ երբ ամէն ազգ հրապարակ հանէ իրեն գիտերուն շարօքը որոնք զրութեամբ և թշնամիներուն յոդթեն նիգերուն պատուին են: Այս յայտնի է որ ուսումնական և գիտական ամէն հաստատութիւններ և գործառնութեր անընդհատ կը քայլին, սպառ կամ նուազած կեռակրեդիներու տղղ փոխանակուող նորանոր դոյցառութիւններ ստոգելու:

Գիտութեան արդյունաներու հարած նորանոր կերպուն և առարկաները որ ցու օրե կը բազմապատկուին: Ոչ միայն սովասանչ զերմանները, այլ նաև անկօսասուն և լատին ներեր յայլթելու բուռն կամքով և զազգրի գործունելութեամբ՝ արհեստից, գիտութեանց, գիւղատեսութեանց և սուայնանկութեանց այնպիսի հանակիր անհայիկ մը տուած են, որ եթե խալաց դոյթեան ափուն ննէն և ազգերու եղբարակութիւնը վերահաստատուի, աշխարհի անտեսնական վիճակը մը աշքարձ յարաքերութեանց պայմանները պիտի բարեփոխին և ապուտասի խնդիրը ճշշախն պիտի ըլլայ՝ քան ինչ որ էր 1914ի օգոստուն առաջ:

Սակայն ներկային մէջ քանի որ զբեթէ բուր աշխարհ պաշարման վիճակի մէջ կը գտնուի՝ վաճառքի յարաքերութեանց ընդհանուկով կամ սաստիկ սուազելու, անհրաժշտ նարկ մէջ ամէն հասարակութեանց և անհանդունու զայտարին մէջ տողորեւ, թէ այս պատերազմի տևողութեան ասեն պէտք է խնայուական ամէն միշնցներ բանեցնեն, ամէն գոյացութիւն ըստ

կարելոյ օգուազորեն, չի վատնեն, չի փացը նեն, ուստատեցն, հաղուսանեցն, ֆանախիթ, ու է ապելու անհամատ առավանքը ժուկավարութիւններ գերացումի բնախարէկ արտագութիւնները զերացան քան օտարներու ապրանքները: Ոսկին ըստ կարեւոյ Պիտութեան սահմաններն ուրուցնաւն է երջանախն յաղթութիւնն ապագայ զարգացումը կը պարսադրէն ամէն բարագացիք քր' ներկային մէջ՝ ինայոցութեամբ ապրիլ:

Այս ստորև կը գետենեմ մի քանի ապրելու անհրաժշտ գոյացութիւններու մասին տղեկելութիւններ, օգուտելով Եւրոպական մամուլէն:

ՀԱՆԳԱՄՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հանգամութիւնը Պիտութեան մը զարգացման և հարստութիւնան առաջակարգ չափանիշն է: Այն ազգերը որոնց իրենց բնակութեան համեմատ թիւները աւելի հասքածուի կ'առտադրէին և կը սպառէին, անոնք ամսնէն աւելի զարգացեալներն էին, որոնց մէջ Պետականիք արտանիքի առաջին տեղուն էր գրաւին:

Պատերազմը չխնած՝ Ֆրանսան կը սպառէր շուրջ 100,000,000 տակառաչափ հանքառվակ, ուրուն 40՝ միլիոն քրանսական ամբախանքէրէ գորու կը հանուէր և Խալացան 20 միլիոն արտասահմանէն կը ներածուէր: Պատերազմի պատճառ չափ մը արքանատից գոցուինց՝ Ֆրանսան առաքեան 40՝ միլիոն տակառաչափ հանքառվակի սպառում կ'ունենար, բայց որովհետ կերպները ածխարեն հանքերու մեծամասնութիւնը գրաւած էին, ֆրանսան 1915ին հագի 20 միլիոն տակառաչափ հանքածուն կըրցած էր արտագրել. Խալացան 20 միլիոնին համար արքակրեպտեցաւ միլիոններ ածխսէլ, քանի որ Անդրկայէլ Կամ Անդրկայէն հաջածուին ներածելու գժուարութիւնները՝ կը սոփակին 32 ֆրանք արդու հանքածուիք մէկ տակառաչափին 20 ֆրանքի վաճանել:

20 միլիոն տակառաչափ ածուին Ֆրանսայի մէջ ներածելու համար, միջին հայտնի պէտք էր օրգան 37 նաև (իրաքանչիւրը 1500 տակառաչափ տապուութեանց) Ֆրանսայի նաւահանիսները մուտք գործին, և մարդկան ու կառատորներու բազմութիւն մը հանքառվակի ներկան ներսուր փիփաղրենու համար էլ ու որովհետ շղգնաները, մարդկի և կառախումը քրեակ ուրիշ մծածոյն պահանջներու ալ ծառայելու էին, ի հարկ է որ ներածուած հանքանուր մի միայն գառելու, կազ պատրաստելու և եկեղեցական գորութիւն զոյացնելու անհրաժեշտ պէտքերու համար սպառելով, կարելի կ'ըլլար 50% խնայութիւն մընել, որ է ըստ 130,000,000 ֆրանքի ածուին նուազ սպառել:

ԲՈՒՂ. Փ

Թղթիքներ պատրաստելու անհրաժշտ նիւթերու գլխաւորներն, ինչպէս նև խորչանիթ (collusos), գոյներ, սոսինձ կայլն, հերմանիան

19